

VALTIONEUVOSTON ASETUS MAATALOUSTUKIHAKEMUKSEN SIIRTÄMISESSÄ VUONNA 2026 NOUDATETTAVASTA MENETTELYSTÄ

Yleistä

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 15 §:ssä, jäljempänä *toimeenpanolaki*, säädetään hakemuksen siirtämisestä. Nyt ehdotetulla asetuksella säädettäisiin mainitussa pykälässä tarkoitetulla tavalla tukea koskevan hakemuksen siirtämisestä tarkempia säännöksiä hakemuksen siirtämisessä noudatettavasta menettelystä siten, että hakemus voitaisiin siirtää kokonaan tai osittain maatilaa uudelle haltijalle kuten aiemmin asiasta voimassa olleissa säädöksissä on säädetty.

Hakemuksen siirrolle voitaisiin valtuuspykälällä antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä hakemuksen siirtämisessä noudatettavasta menettelystä ja koko tilan hallinnan siirron viimeisimmästä ajankohdasta. Ruokavirasto voi tarkoitusta varten tarkemmin määrätä siirtämisessä annettavista tiedoista, hakemuksen siirtoa koskevan ilmoituksen muodosta ja kunnalle ilmoittamisen määräajasta. Tämä vastaisi aiemmin voimassa ollutta käytäntöä.

Asetuksen pykäläkohdissa säädettäisiin siitä, mihin yksittäisiin tukijärjestelmiin asetuksen eri osia sovellettaisiin, koska asetuksen soveltamisalan on tarkoitus kattaa useita eri tukijärjestelmiä. Maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien lain (1559/2001), jäljempänä *kansallinen tukilaki*, soveltamisalan kannalta olisivat oleellisia pykälät 2-4 ja EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukimuotojen osalta pykälä 5.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 18.2.2026.

Toimivalta valtioneuvostolle on asiassa osoitettu tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 14 §:n 4 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa. Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen maataloustukihakemuksen siirtämisessä vuonna 2026 noudatettavasta menettelystä.

Yksityiskohtaiset perustelut

Nyt esitetyllä asetuksella olisi tarkoitus säätää toimeenpanolain 15 §:n 2 momentin antaman valtuuden nojalla, että jos koko tilan hallintaoikeudensiirto kansallisissa tuissa on tapahtunut ennen kasvintuotannon tukien hakua, tilan uusi haltija hakisi kasvintuotannon tuet. Jos koko tilan hallintaoikeuden siirto olisi tapahtunut kasvintuotannon tukihakemuksen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026, voitaisiin tukihakemuksen hakijaksi kasvintuotannon tuissa muuttaa tilan uusi haltija.

Jos tuottajalle on maksettu kansallisen kotieläintuen ennakointia ja tilalla tapahtuu koko tilan hallinnan siirto ennakkoiden maksamisen jälkeen, lopulliset kansalliset kotieläintuet maksettaisiin sille tuen hakijalle, jolle on maksettu ennakot eli tilan entiselle haltijalle. Jos tuottajalle ei olisi maksettu kotieläintukien ennakointia, tilan entinen haltija ja tilan uusi haltija voisivat keskenään sopia, kummalle hakijoista lopulliset kansalliset kotieläintuet maksetaan.

Jos osapuolet haluaisivat, että lopulliset kansalliset kotieläintuet maksetaan tilan uudelle haltijalle, tilan uuden haltijan olisi toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle sopimus lopullisten kotieläintukien maksamisesta tilan uudelle haltijalle ennen ensimmäisten kotieläintukien lopullista maksamista.

Koko tilan hallinnan siirroissa kansallisen tukilain kotieläintukien myöntämisen edellytyksenä olevan pellon hallintavaatimus täytyisi, jos kyseisellä tilalla on saman tilatunnuksen alaisuudessa ollut kansallisen tukilain 9 §:n 2 momentin 1 kohdassa taikka 10 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua maatalousmaa-alaa hallinnassaan.

Koko tilan hallinnansiirroissa maatalouden tuotannosta irrotetuissa suorissa tuissa, tuotantosidonnaisessa tulotuessa, luonnonhaittakorvauksessa, ympäristökorvauksessa, luonnonmukaisen tuotannon korvauksessa, ei-tuotannollisia investointeja koskevassa korvauksessa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa siirron edellytyksenä on, siltä osin kuin hakemus voidaan siirtää, että hallinnansiirto tapahtuu viimeistään 31.8.2026.

Tilan entisen ja uuden haltijan välisen sopimuksen perusteella uusi haltija voi viimeistään 31.8.2026 tapahtuneen koko tilan hallinnansiirron tapauksessa hakea vuoden 2026 luonnonmukaisen tuotannon korvausta, alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan sopimuksen perusteella maksettavaa ympäristökorvausta ja eläinten hyvinvointikorvausta edellisen haltijan hallinnassa ennen hallinnansiirtoa olleiden tukikelpoisten eläinten perusteella.

Koko tilan hallinnan siirron ei katsota vaikuttavan kutakin tukijärjestelmää koskevissa laeissa tai VNA:ssa asetettuun vaatimukseen hallita peruslohkoja tukihaun päättymisestä tiettyyn päivään asti. Ennen määräpäivää tapahtuvissa koko tilan hallinnan siirroissa katsotaan hallinnan edellytyksen täyttyvän vaikka tilan haltija muuttuukin.

Peruslohkoja koskevat lisäusrajoitukset on katsottu perustelluksi antaa valtioneuvoston asetustasolla. Tukihakemukselle ei voisi lisätä uusia peruslohkoja, muuttaa peruslohkon rajoja, jakaa peruslohkoa tai yhdistää peruslohkoja sen päivän jälkeen, jolloin pinta-alaperusteista tukea koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Tämän määräajan jälkeen aiemmin säädetyistä tuottamattomia aloja koskevasta sääntelystä luovutaan, koska näitä koskeva perussäätely on muuttunut. Ainoastaan elinvoimaketuksen korjauskehotusten johdosta peruslohkon rajoja voisi muuttaa.

Lausuntopalaute

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Maaseutu ja energia -yksiköiltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, Pro Agria keskusten ja Pro Agria Svenska

lantbrukssällskapetns förbund:lta. Lisäksi asetusluonnos on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla 03.12.2025-27.1.2026. Valtiovarainministeriöllä ei ollut lausuttavaa asetusluonnoksesta. Ruokavirasto huomautti asetuksen perustelumuiistioluonnoksessa olevasta puutteesta luonnonhaittakorvauksen maininnan puutteesta yhdessä perustelukappaleessa. *SLC rf.* kannatti asetusluonnosta ja piti tärkeänä tukihakemusten siirtämistä koskevien säännösten selkeyttä ja ennakoitavaa soveltamista maatalojen sukupolvenvaihdoksissa ja muissa omistajanvaihdoksissa. On myönteistä, että säännöt vastaavat pääosin aiempaa käytäntöä ja että aiempaa ja uutta haltijaa koskevaa vastuunjako selkeytetään, mikä vähentää tukihakemuksiin ja maksuihin liittyvien epäselvyyksien riskiä. ProAgria ry kannatti asetusluonnosta. Ruokaviraston lausunnon perusteella perusteluja lisättiin esitetyllä tavalla.

Taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei ole suoranaisia taloudellisia vaikutuksia, koska varsinaiset tuen suuruudet ja määrärahan käyttö määrätään vuosittaisissa valtion talousarvioissa eri tulotukimomenteilla sekä näiden käytöstä säädettyillä erillisillä asetuksilla. Näistä tärkeimpiä ovat vuodelta 2026 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (90/2026), vuodelta 2026 maksettavasta pohjoisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (91/2026), sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2026 maksettavasta kansallisesta tuesta annettu valtioneuvoston asetus (94/2026), vuodelta 2026 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annettu valtioneuvoston asetus (86/2026), vuodelta 2026 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annettu valtioneuvoston asetus (1431/2025), ympäristökorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (78/2023), luonnonhaittakorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (127/2023), luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (80/2023), ei-tuotannollisia investointeja koskevasta korvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (128/2023) ja eläinten hyvinvointikorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (1381/2022).

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen maataloustukihakemuksen siirtämisessä vuonna 2026 noudatettavasta menettelystä.